

Miloš Kratochvíl: Čas moudrých

Seděl jsem na stráni pod Mozolovem. Byl jeden z těch nádherných dnů letošního babího léta, kdy si září hrálo na červenec a kdy duši ovládl pocit, že nad námi asi přece jen existuje rozumný a dokonalý řád, že chaos v chodu života je jen zdánlivý a malicherný.

Podé mnou mezi stromy probleskovala hadina rybníka a nad vrcholky smrků vykukovala špička kostelní věže. Ticho roztránil hlas zvonu. Bilo poledne.

Autamaticky jsem se podíval na hodinky. Myslím, že na zvuk zvonů či jiné časové znamení takto reaguje většina z nás. Je to reflex, vypěstovaný uspěchanou dobou, věčným závodem s časem. Kdyby chtěl Pavlov dneska doložit podmíněný reflex, mohl by využít naší reakce na časové signály a nemusel by nutit slintat psy na světýlko. Podíval jsem se tedy na hodinky – a zjistil, že poledne není! Bylo dvanáct hodin a pět minut.

Můj klid byl rázem pryč. Jak je to možné? Jak může hlas zvonu, který roznáší čas celému širokému okolí, takhle klamat?!

Sešel jsem na náves. Prodavačka z krámků přímo naproti kostelu právě zavírala.

„Chtěl jste ještě něco koupit?“ zamávala na mě.

„Ne,“ řekl jsem. „Jen se chci zeptat, jak to, že vám tady bijou poledne o pět minut později.“ Podívala se na mě udiveně.

„Je to tak. Kostelník se asi zapomněl na pivu. Vy jste si toho nikdy v neděli nevšimla?“

„Ne,“ rozesmála se. „A to nezvoní kostelník. Spouští to nějaký stroj.“

„To je jedno. Tím spíš! Zvon kostela by měl zvonit přesně.“

„Kdy přesně?“ pokrčila rameny. „Když je boží čas a letní čas... Pět minut sem, pět minut tam, za tu dobu nikdo hlady neumře! Ale zvoní krásně, co?“ řekla s uctivým obdivem a bylo jasné jako nebe, že krása zvuku je v jejím životě na jejich zvonu tím nejcennějším.

Zvedl jsem hlavu ke kostelní věži – a objevil jsem něco, co ignoruje realitu času ještě víc. Před kostelem stojí šest vysokých smrků a jeden z nich je ověšený barevnými žárovkami!

„Snad to nejsou vánoční?“

„Jo. Necháváme je tam celý rok,“ řekla paní prodavačka. „Kdo by je pořád sundával a věšel... Takhle je starosta jen rozsvítí.“

„Myslíte, že by mi je dovolil rozsvítit dneska večer? Udělali bychom si Vánoce,“ mlel jsem nadšeně, jak už jsem tak zvyklý hekticky chňapnout po každé příležitosti v neurotické nejistotě, že nic se třeba už nemusí podruhé opakovat. Možná, že ani Vánoce...

„Vánoce v září?“ znovu se rozesmála. „Jen kvůli tomu, že je tu ten smrček a žárovky...?“ Neřekla mi, že jsem cvok, ale bylo zjevné, že mě nechápe.

A tady je právě ten rozdíl v nazírání času nás uspěchaných a těch moudrých. Mne ty barevné žárovky na stromku provokovaly k neklidu využít jich a udělat Vánoce dřív. Co kdyby? Že... Je naopak ten celoročně nazdoběný stromek udržuje ve vyrovnaném klidu, že Vánoce zaručeně přijdou. Až bude ten pravý čas.

Až jim je ohlásí jejich zvon, co zvoní o pět minut později, ale krásně. Velebí život bez jančení, v trpělivé vytrvalosti.

Myslím, že se tomu říká víra...

Ta kouzelná vesnička nemůže mít příhodnější jméno. Jmenuje se Nadějkov.

Hlas Nadějkova č. 2, 1997 - převzato z časopisu Týden